

de
Blauwe
Bijbel

*Kennismaking met
bijbelse verhalen en
hun achtergronden*

NARRATIO

DE BLAUWE BIJBEL

Kennismaking met
bijbelse verhalen
en hun achtergronden

Theologische uitgeverij **NARRATIO**

ISBN 90 5263 1670

© 1996 theologische uitgeverij NARRATIO

Postbus 1006, 4200 CA Gorinchem. Tel. 0183-628 188

Oorspronkelijke titel:

Die Blaue Bijbel. Die Heilige Schrift im Überblick

H.G. Lubkoll, Dr. J. Hainz, Dr. O. Lechner OSB, Prof. Dr. J. Scharbert, Dr. H.W. Schmidt

© by Verlag Parzeller GmbH & Co. KG, Fulda, Deutschland

ISBN 3 7900 0210 0

Vertaling: Dr. J. te Winkel, Leusden.

Niets uit deze uitgave mag verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

distributie in België: Liprobo, R. DessainIn 16, 2800 Mechelen

INLEIDING

Aan het Duitse origineel hebben vijfendertig mensen meegewerkt. Drie theologen hebben de resultaten van de bezinning van dertig niet-theologen met twee bijbelgeleerden op schrift gesteld. Het boekje werd 'De blauwe bijbel' genoemd omdat dit van andere uitgaven die alle bijbelboeken bevatten, te onderscheiden.

De bezinning kwam op gang toen niet-theologen aan vakgeleerden de uitdagende vraag stelden of zij dachten dat amateurs de belangrijkste uitspraken van de bijbel toegankelijk zouden kunnen maken. Onder 'toegankelijk maken' werd verstaan:

- het kunnen overzien van de bijbel in z'n samenhang
- het in één of twee dagen kunne lezen van het boek en toch een goede indruk van de bedoelingen ervan krijgen
- een verstandige uitleg die rekening houdt met de stand van zaken in de bijbelwetenschap
- een taalgebruik die voor de doorsneemems te volgen is.

Zes maanden lang is de groep met deze uitdaging bezig geweest, door aan elkaar en de tekst vragen te stellen. Dat commentaar is in de tekst van het boek terug te vinden. Het is cursief gedrukt en bedoelt een inleiding te bieden op de bijbeltekst. Die is in normale letters afgedrukt. Hiervoor is de herziene vertaling 1996 van de Groot Nieuwbijbel van het Nederlands Bijbelgenootschap gebruikt.

De tussenstukjes die in kleine letters gedrukt zijn, verwijzen naar niet opgenomen bijbelgedeelten of geven informatie en verklaringen voor wie zich verder in de stof wil verdiepen. Zij kunnen ook zonder dat het verband verloren gaat, overgeslagen worden.

Omdat het boek in groepsverband ontstaan is, is het heel goed mogelijk om het in groepsverband te bespreken. Daarvoor kan vooral een bespreking van het commentaar goede diensten bewijzen. Vragen die in het groepsgesprek aan de orde kunnen komen, zijn onder andere:

- wat spreekt u aan in het commentaar?
- waarmee bent u het hartgrondig oneens?
- zouden de lezers nog meer/andere woorden nodig hebben voor het verstaan van het bijbelgedeelte?
- zet deze op papier.

Wij hopen dat dit boek Nederlanders zal helpen bij het lezen en begrijpen van de bijbel.

AFKORTINGEN VAN BIJBELBOEKEN

Oude Testament

Gen.	Genesis
Ex.	Exodus
Lev.	Leviticus
Num.	Numeri
Deut.	Deuteronomium
Joz.	Jozua
Ri.	Richteren
Ruth.	Ruth
1 Sam.	Het eerste boek van Samuël
2 Sam.	Het tweede boek van Samuël
1 Kon.	Het eerste boek der Koningen
2 Kon.	Het tweede boek der Koningen
1 Kron.	Het eerste boek der Kronieken
2 Kron.	Het tweede boek der Kronieken
Ezra	Ezra
Neh.	Nehemia
Tob.	Tobias
Jdt.	Judit
Ester.	Ester
1 Macc	Het eerste boek van de Maccabeeën
2 Macc	Het tweede boek van de Maccabeeën
Job	Job
Ps.	Psalmen
Spr.	Spreuken
Pr.	Prediker
Hoog.	Hooglied
Sir.	Jezus Sirach
Jes.	Jesaja
Jer.	Jeremia
Klaagl.	Klaagliederen van Jeremia
Bar.	Baruch
Ez.	Ezechiël
Dan.	Daniël
Hos.	Hosea
Joël	Joël
Am.	Amos
Ob.	Obadja
Jona	Jona
Mi.	Micha
Nah.	Nahum
Hab.	Habakuk
Sef.	Sefanja
Hag.	Haggai
Zach.	Zacharia
Mal.	Maleachi

Nieuwe Testament

Matt.	Het evangelie van Matteüs
Marc.	Het evangelie van Marcus
Luc.	Het evangelie van Lucas
Joh.	Het evangelie van Johannes
Hand.	Handelingen der Apostelen
Rom.	De brief aan de Romeinen
1. Kor.	De eerste brief aan de Korinthiërs
1. Kor.	De tweede brief aan de Korinthiërs
Gal.	De brief aan de Galaten
Ef.	De brief aan de Efeziërs
Filp.	De brief aan de Filippenzen
Kol.	De brief aan de Kolossenzen
1 Tess.	De eerste brief aan de Tessalonicenzen
2 Tess.	De tweede brief aan de Tessalonicenzen
1 Tim.	De eerste brief aan Timoteüs
2 Tim.	De tweede brief aan Timoteüs
Tit.	De brief aan Titus
Fil.	De brief aan Filemon
Hebr.	De brief aan de Hebreërs
Jak.	De brief van Jakobus
1 Petr.	De eerste brief van Petrus
2 Petr.	De tweede brief van Petrus
1 Joh.	De eerste brief van Johannes
2 Joh.	De tweede brief van Johannes
3 Joh.	De derde brief van Johannes
Judas	De brief van Judas
Op.	De Openbaringen van Johannes

HET OUDE TESTAMENT

Het Oude Testament is een spannend en opwindend boek. Het bevat verhalen uit lang vervlogen tijden en verklaart ook de problemen, waarmee mensen van nu worstelen. Het Oude Testament is een actueel boek. Het heeft niet dezelfde boodschap als het Nieuwe Testament, waarin de figuur van Jezus van Nazareth centraal staat. Toch kan het Nieuwe Testament niet begrepen worden zonder de boodschap van het Oude daarbij te betrekken.

Het Oude Testament is een onbegrepen boek uit de oudheid geworden, die de schuld van veel misverstanden kreeg. Zo ontstonden leuzen die zo'n veertig jaar geleden in de mode waren, maar ook nu nog niet zijn verstomd: "In het Oude Testament is sprake van een wrede God, grillig en onberekenbaar en van mensen die tot alles in staat zijn: bedrog, prostitutie en moord".

Dat is het oordeel van mensen die het Oude Testament niet begrijpen. Om de lezer te helpen, worden een paar grondlijnen getrokken.

- 1. De boeken van het Oude Testament vertellen over God. De schrijvers weten zeker dat de levende God niet te doorgronden is noch in een tempel of theologie ten vangen. "God woont in een ondoordringbaar licht". De God van het Oude Testament is in dit opzicht anders dan de andere goden in het Oosten.*
- 2. Deze God heeft zijn incognito afgelegd. Hij heeft zich als persoon bekend gemaakt. God sluit een verbond met het volk Israël. Geen verbond zoals staten dat nu sluiten als gelijkwaardige partners. Het is een verbond tussen twee ongelijkwaardige deelnemers: God, de Heer, en Israël, de knecht.*
- 3. God belooft zijn volk de komst van de Redder. Het Oude Testament beziet de geschiedenis anders dan in de oudheid gebruikelijk was. Symbool voor de gebruikelijke visie was de cirkel. Daarmee wordt aangegeven dat alles terugkomt, zoals seizoenen in een vaste cyclus. In het Oude Testament heeft de geschiedenis één doel: de voleinding ervan door God. Deze zienswijze wordt gesymboliseerd door een pijl.*
- 4. Het verbond tussen God en Israël verliep verre van harmonisch. Israël verzette zich tegen hem en was telkens ontrouw. Het Oude Testament let er de nadruk op dat, als de mens tegen God in opstand komt, daardoor ook de intermenselijke verhoudingen schade oplopen. De bijbelschrijvers vertellen tot in de finesses over menselijke lafheid en gemeenheid.*
- 5. De bijbelschrijvers waren kinderen van hun tijd. hun kijk op het leven heeft in de loop der eeuwen plaats gemaakt voor andere wereldbeelden.*

Voor de boodschap van het Oude Testament heeft dat geen betekenis. Er moet onderscheid gemaakt worden tussen boodschap en vorm. De laatste heeft te maken met de ontstaanstijd.

6. *Tenslotte biedt het Oude Testament geen droge, vervelende theologie. het is het verhaal van God en van mensen met hun godservaring. Het boek biedt kleurrijke verhalen, maar ook oorlogsverhandelingen, raadsels, levenswijsheid, gedichten en liederen. Het Oude Testament richt zich niet alleen op het verstand, maar op het hele mens-zijn.*

Het is niet verboden om kritiek te hebben op losse onderdelen van het Oude Testament. Een mens heeft het recht om bijvoorbeeld psalmen af te wijzen, waarin de dichter vrij spel geeft aan zijn wraakgevoelens. Jezus zelf heeft kritiek op het Oude Testament gehad.

Deze zes grondlijnen zal de lezer terugvinden in de bijbelgedeelten die opgenomen worden. Er worden bijbelteksten besproken die duidelijk laten zien hoe in het Oude Testament gevoeld, gedacht en gepraat wordt!

DE INDELING VAN DE BIJBEL

Het Oude Testament

De Vijf boeken van Mozes	Deze beginnen met de zin 'in het begin schiep God hemel en aarde'. Zij eindigen met de intocht in het beloofde land. Zij zijn door verschillende auteurs geschreven en bevatten de wetten van het joodse volk.
Jozua en Richteren	In deze boeken staat een verslag van de verovering van Kanaan en de lotgevallen van de toenmalige leiders.
Ruth	In dit boek wordt verteld hoe een weduwe haar tweede man vindt en het gaat ook over de verhouding van een joodse schoonmoeder en haar schoondochter uit Moab.
Samuël, Koningen en Kronieken	Deze berichten over de periode dat Israël in het Oosten een grote rol speelde (1050-587 v.C.). De verhalen over David zijn daarin hoogtepunten.
Ezra en Nehemia	Hier wordt verteld hoe het joodse volk na de babylonische ballingschap bezig ging met de wederopbouw van het land.
Ester	Dit boek haat over een vervolging van de joden ten tijde van de koning der Perzen Xerxes (485).
Job, Psalmen, Spreuken en Prediker	Deze boeken worden gerekend tot de leerboeken. Ze bevatten geen dorre leerstukken. De Psalmen bestaan uit liederen en gebeden. Spreuken en Prediker bevatten levenslessen.
Hooglied	Een liefdesgedicht waarschijnlijk van heidense oorsprong. Het werd al gauw gezien als een symbool van de verhouding van God tot Israël.
De profeten	Zij hebben gewerkt tussen 760-300 voor Christus. Zij hebben het christelijk geloof beïnvloed; Marx heeft aan hen voor zijn visie elementen ontleend.

De bijbel is een grote verzameling van historische, romantische, legendarische, poëtische, biografische verhalen, ontstaan in ruim 1200 jaar. Om in zo'n bibliotheek je weg te kunnen vinden, is het nodig om wat meer te weten van opbouw, ontstaan en de grote lijn van de bijbel. Dat wil dit boek proberen met bijbelse verhalen toegelicht door deskundigen, in eigentijdse taal en zonder dure termen en moeilijke zinnen.

Misschien ben je nieuwsgierig naar wat je ouders, kennissen of vrienden nou eigenlijk lezen. Het kan ook zijn dat je je afvraagt waarom dat boek mensen troost, inspireert, een antwoord geeft op hun levensvragen? Of je wilt gewoon wat meer begrijpen van de bijbelse beelden en citaten in de literatuur of de beeldende kunst.

Dit boekje probeert je niets op te dringen of de kerk binnen te slepen. Misschien heb je aan de informatie van dit boek wel meer dan genoeg. Maar als je toch verder wilt, dan weet je nu waar je aan begint en zul je hopelijk je weg weten te vinden in de bibliotheek die bijbel heet.

NARRATIO